

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año V.

No. 231

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

Calle ANASCO 2322 — U. T. 59 - 3667

Buenos Aires, 19. novembra 1933

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—

celo leto \$ 5.—, Inozemstvo Dolar 2.—

Izdajanje ob sobotah štirikrat mesečno

COBRE ARGENTINO
FRANQUEO PAGADO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

KAJ SE VAM ZDI

Naš vek in njegovo življenje oblikuje do sedaj nepoznana velesila, ki ji pravimo tehnika, in sicer na tako množtranske in čudovite načine, da ne spreminja le človekovega zunanjega življenja, ampak tudi njegovo dušo. Stroj ustvarja družabne razrede, trga družine in meče brez namiljenja milijone deloželnih ljudi na cesto. Stroj je človeka samemu sebi upodobil, mu vzel njegovo dostojanstvo in ga enostavno zasužnjil. Odkar je začel stroj svojo zmagovito pot po zemlji, ni noben delavec več siguran svoje eksistence, pač pa milijoni trepetajo za kruh in zaslužek jutrisnjega dne. Stroji kupičijo ljudi v ogromnih masah, ustvarjajo milijonske naselbine in hrumeča mesta tam, kjer se je zdelo, da ne more živeti niti pet ljudi. Stroji so človeka odtrgali od narave, mu ne dajo, da bi se razvil in oblikoval svojo dušo v miru, ampak ga gonijo v kino, na hrupne ceste, na ogromna zborovanja, brezskone športne prireditve — vedno v kolektiv, kjer zgublja polagoma zavest in občutje lastne samostojnosti. Človek dobiva zavest, da kot poedinec ne more več živeti. Ne vé pa kaj mu je napraviti. Tehnična evolucija ga neprestano potiska nazaj v maso. Stroj ukazuje človeku, da ne sme biti več cilj, namen, ampak le še sredstvo, peščeno zrno v človeški puščavi.

Zakaj je tako?

Pozablja se često, da so stroji v nesrečo človeštva le zato, ker ne služijo celoti, temveč le poedincem — kapitalistom. Liberalni kapitalizem je glavni vzrok, da človeštvo v milijonih propada. Masa se tega le podzavestno zaveda, bila je vzgojena in se vzgaja v suženskem duhu.

Za takšno stanje duha in srca je fašizem, kot nalašč. Nesramnejše igre s človeštvom, kot je fašizem, zgodovina človeštva še ni beležila.

Pride vam človek Mussolini, si postavi cilj h katerega poganja ljudstvo, kot čredo ovac. Človeku iz mase ni treba ničesar več misliti. Samo, da uboga, in slepo sledi, cilj je jasen in mnogo obetajoč: Njegov narod je prvi na svetu, razred, ki mu pripada je prvi razred v družbi. Treba je le še spreobrniti one, ki žive v zmoti, kaznovati in pobiti sovražnike. Vsak, ki pripada gibanju, je odličen član nove dobe. Življenje ne razlaga kot dolino solz, temveč kot deželo, po kateri se cedi med in mleko — ki pa je v vsakem slučaju kajpak zemlja sosednjega naroda, kamor novi duceji obljublja povesti izvoljeno ljudstvo.

Fašizem ne trpi ob sebi ničesar razven kar more uporabljati kot sredstvo za vladanje mase. V ta namen so se polastili vseh sredstev, in širijo svojo ideologijo: kina, gledališča, umetnosti in radija. Polastili so se tudi otrok, njih teles in njih duš. Svetu je dana lepa priložnost, da občuduje "fašističnega človeka", ki predstavlja čudo človeške dresure. Prepričali so ga, da je že le z njim pričela zgodovina, zato je treba v prah streti vse, kar bi oviralo njegov razmah. Fašistični človek je brezoseben, je le sestavina dobro zasužnjene mase in zato ne čuti potrebe, ne da bi njega kdo spoštoval in ne da bi on cenil bližnjega.

Take so korenike drevesa, ki mečejo svojo senco nad bodočo generacijo, tudi v Nemčiji.

Ako se bo fašizmu posrečilo podjarmiti tudi ostale narode, je kapitalizmu načrt popolnoma uspel in človeštvo je pogreznjeno v temo suženjstva za dolga dolga leta.

Rešitev je edino v tem, da se delavno ljudstvo otrese strahopetnosti ter se združi v samosojno falango skupne organizacije katero bo samo vodilo. Masa naj že vendar enkrat spregleda, da se ne bo obešala raznim lepim vabam, kot riba na trnk. Čita naj tisto časopisje, ki se bori za skupne koristi človeštva v smislu kot pravi pesnik: "Svet je za vseh dovolj bogat, če kruh delil bi s bratom brat".

OKNO V SVET

RAZOROŽITVENA KONFERENCA PRED POPOLNIM FRAKASOM

Izstop Nemčije iz Družbe narodov in zapustitev razorožitvene konference je povzročilo, da je Italija izjavila, da se tudi ona odteguje z razorožitvene konference, da bo pa imela tam še vedno svoje delegate, seveda brez vsake obveznosti. To in pa še razne druge zakulisne borbe so povzročile, da je predsednik razorožitvene konference sklenil podati ostavko, ker smatra, da konference ne bo prišla do nobenega praktičnega uspeha. Izgleda, da se bo prihodnji teden sestal glavni odbor konference, na katerem sestanku bo odločeno zopet intenzivno začeti s pogovori o razorožitvi.

Med tem se zlasti Anglija trudi za to, da se Nemčija zopet povrne na razorožitveno konferenco, kar bo pa silno težko doseči od Hitlerja, ki je še ves pijan od nedeljske "sijajne" plebiscitne zmage, ko je pridobil kar celih 100 odstotkov oddanih glasov.

MUSSOLINI RAZPUSTIL PARLAMENT

Mussolini je te dni izvršil velike politične izpremembe v Italiji. Predvsem je razpustil dosedanji takozvani "parlament", katerega bo nadomestil z nekakim Narodnim korporacijskim svetom, v katerem bodo zastopani vsi sloji države. Poleg tega je Mussolini popolnoma preuredil svojo vlado in zopet prevzel nase nekaj portfeljev.

Društvo narodov

Društvo narodov je vedno strašansko zaposleno. Dnevno prinašajo časopisi z debelimi črkami, kaj vse imajo v načrtu za dobrobit človeštva.

Že leta in leta razorožujejo narode. Države pa imajo z vsakim letom več topov in bojnih ladij. Za vzdrževanje oboroženih sil, se potrosi vsako leto več denarja.

Te dni se zopet zbirajo razni državniki velesil v Ženevi pri zeleni mizi, kamor pravijo, da je na vsak način treba privedi tudi zastopnike Nemčije, ker v nasprotnem

slučaju se je bati, da bo zelo kmalu zaropotalo.

Nekaj je pa le treba priznati in namreč, da se bodo države lepo sporazumno pripravile, da bo krvavi ples delavnega ljudstva tem popolnejši in veličastnejši.

Francija

Dva francoska pilota, ki ju pogrešajo od 30. junija, so na

ARGENTINSKE VESTI

ARGENTINA NIŽA OBRESTNO MERO NOTRANJEGA POSOJILA

Proti vsakemu pričakovanju je bil pretekli teden izdan odlok, po katerem se znižuje obrestna mera notranjega posojila z 6% na 5% letno. Oni, ki imajo te vrednostne papirje in ki niso zadovoljni s tem ukrepom, lahko zamenjajo vrednotice po svoji nominalni vrednosti. Vendar je pa silno malo takih, ki te papirje prodajajo, kajti kdor jih ima ve, da za današnje težke čase 5% ni nikaka mačja solza in da se skoro nikjer ne da doseči več. Tako je bila v zadnjih dnevih izmenjana za nove vrednostne papirje že velika večina starih. Do srede zvečer je bilo izmenjenih 805.402.700 \$ m/n, kar znaša, če računamo da je v cirkulaciji za 1.394.697.100 \$ m/n teh papirjev, celih 57% in to že v prvih treh dneh. Zahtevalo izplačilo je v teh dnevih šele 1.87%, vsekakor zelo neznatno število.

VOJAŠTVO PRIPRAVLJA LO VSTAJO

Vtorek je buenosaireška policija aretirala v neki hiši enega častnika — poročnika, 7 podčastnikov in več civilistov, ki so bili zbrani na nekakšni seji, na kateri so razpravljali o poskusu nove revolucije. Vsi aretiranci pripadajo baje radikalni stranki.

KOMISIJA DRUŽBE NARODOV ODPOTOVALA V PARAGUAY

S parnikom "Berna" je odpotovala v torek popoldne iz Buenos Airesa v Asunción mešana komisija Družbe narodov, katera ima nalogo preštudirati spor med Bolivijo in Paraguayem. Iz Asunciona se bo komisija odpravila na bojišče, nakar se bo povrnila v Buenos Aires, odkoder bo

šli te dni mrtva blizu reke Cacheo v Afriki. Postala sta žrtev banditov.

Brezposelnost v Italiji

Po uradni statistiki je v Italiji skoraj milijon brezposelnih, skoraj 10 tisoč več kot lansko leto ob tem času.

Koliko pa je tistih o katerih uradna statistika ne govori, si lahko sami mislite.

odpotovala v La Paz, da bo slišala še drugo plat zvona. SEVEROAMERIŠKI KAPITALI, BLOKIRANI V ARGENTINI

Med komisijo, ki zastopa severoameriške tvrdke, ki imajo v Argentini blokirane kapitala in med argentinsko vlado je prišlo do popolnega soglasja in podpisan je bil dogovor po katerem bodo lastniki blokiranih kapitalov prevzeli vrednostne papirje na 15 let, kateri bodo donášali 2% letno in ki se bodo amortizirali po 4% skozi 5 let in 8% skozi 10 let. Izmenjava se bo izvršila po kurzu 114 \$ o/s za 100 \$ U.S.A.

POTRES U CHILE-JU IN ARGENTINI

Močan potresni sunek je v torek pretresel skoro celo državo Chile in argentinske zapadne province, posebno Mendoza. Potres je podrl več poslopji, vendar ni beležiti nikakih pomembnejših nesreč.

BANKA ŠLA V KONKURZ

Te dni je šla v konkurz tukajšnja banka "El Ahorro". Ob tej priliki je prišlo ob vse svoje prihranke veliko število ljudi, ki spadajo k revnim slojem, predvsem delavcev in služkinj, katere so tja pripravile obljube na visoke obresti. Banka je namreč obljubljala kar 8% na vložne knjižice. Število oškodovancev presega 2.000.

POLITIČNA AMNISTIJA V BRAZILJI

V sredo se je v Rio de Janeiro sestala k prvemu zasedanju pred krakim izvoljena ustavodajna skupščina. Prvega zasedanja se je udeležil tudi predsednik začasne vlade Getulio Vargas, ki je v dolgem govoru proglasil med drugim tudi popolno amnistijo za vse politične ubežnike. "Vsi Braziljanci — je re-

Kratek opis igre enodejanke "Ivané"

Igra je vzeta iz podeželskega življenja, ki se v nešteti primerih dogaja tudi danes.

Oče Ivané je brezvesten pijanec. Ves prislužen denar zapije in še dolgove dela.

Ko je prišel davčni iztirjevalec, ni bilo niti beliča v hiši. V postelji je ležal nevarno bolan Pepček, ki se je bil pred dnevi prehladil.

Mati Reza, pravi tip podeželske žene z močno religiozno dušo je s čudovito odpornostjo prenašala vse težave.

Davčnemu iztirjevalcu se je zasmilila uboga žena, ter ji posodil denar za zdravnika bolnemu Pepčku.

Oče, predno se je odpeljal po zdravnika, je obljubil materi, da se bo takoj vrnil. Stara navada železna srajca, skušnjava je bila močnejša in je ves denar zapil.

Medtem je sinček bledeel v vročici. Matere se je polasčal obup, vendar ni mogla verjeti, da se bo mož v tako žalostnem položaju spozabil. Še ko je prikolovratil v hišo pijan in pel: "stara baba rompompom, če te nisem pa te bom...", veliko materino srce ni moglo verjeti, da je v resnici pijan. Še le ko ji pomete z mize prti in svečnike,

kel — bodo našli odprte narodne meje, poleg tega tudi zadostne garancije za svoje prosto politično delo". Vest o amnestiji je bila povsod z zadovoljstvom vzeta na znanje.

Poleg nove ustave, bo naloga nove ustavodajne skupščine izvoliti predsednika republike in skoro nobenega dvoma ni, da bo izvoljen dosedanjji začasni predsednik.

Slovensko Prosvetno Društvo I V A B I

v nedeljo dne 3. decembra

na veliko prireditev, ki se bo vršila v proslavo

IZSELJENIŠKE NEDELJE

v dvorani XX SETTEMBRE v ul. Alsina 2332,
točno ob 16 uri.

Vzored:

1. SACH: "Domovina", moški zbor
2. N. N.: "Nageljni", moški zbor.
3. ANDELJ: "O jesenske duge noči", šestglasen meš. zbor.
4. "IVANÉ", žaloigra v enem dejanju v 7 prizorih
5. "DAMOKLEJEC MEČ", veseloigra v enem dejanju v šestih prizorih.

Ivané

(OSEBE)

Ivané
Reza, njegova žena
Pepček, njun sin
župnik
Občinski iztirjevalec

Damoklejev

meč

(OSEBE)

Prilepek, knjigovez
Lucija, njegova žena
Serafina, njuna hči
Gregec, pomočnik
Ivan snubač

Po končanem vzporadu

prosta zabava in ples

Med plesom bogat srečolov in razglednice iz izseljeniške nedelje pri posebni mizi, da boste lahko pisali svojim domov.

Svira orkestra tipika PANCHITO

K obilni vdeležbi vljudno vabi

Odbor

ki jih je pripravila za zadnje tolažilo umirajočemu Pepčku, se je zgrozila in začela klicati sosede na pomoč. Mož jo je v vinjenosti začel pretepati. Pepček to videč je zaklical: "mamica, sedaj nočem več živeti, sedaj bom umrl!". Šele po teh besedah se je pijani Ivané zavedel groznega nečloveškega dejanja in obstal kot brezumen, "Kaj sem naredil?".

Posamezne vloge so v zelo spretnih rokah, tako, da lahko pričakujemo velik duševni užitek.

V prihodnji številki

bomo prinesli opis veseloigre enodejanke "DAMOKLEJEC MEČ".

Opozorjamo

da bo pevski zbor nastopil s krasnimi težkimi skladbami, katerih nimate nikjer drugje priliko slišati, kot na Prosvetni prireditvi.

S PARNIKOM "NEPTUNIO"

je odpotovala v domovino 17. t. m. naša rojakinja in naročnica Slovenskega tednika, Gizela Krševan, ki je nečakinja znane Krševanove družine v Devoto.

Tem potom se poslavlja in pozdravlja vse številne znanee, prijateljice in prijatelje, od katerih se ni utegnila osebno posloviti.

Želimo ji srečno potovanje, in prijetno bivanje med svojimi, ter skorajšno vrnitev.

SMRTNA KOSA

V najlepši dobi življenja, je umrla vsled raka, Angela Kosmač, doma na Straži pri Cerknem.

V Ameriki se nahaja skoraj pet let. Bivala je z možem v Chacu na neki estanciji. Bila je ves čas naročnica Slovenskega tednika.

Tukaj zapuša moža in sestro Nežko, o kateri pa nismo nikoli nič slišali kje se nahaja, v domovini pa zapuša brate in sestre.

Naj ji bo lahka tuja zemlja. Preostalim pa naše najiskrenejše sožalje.

Čitatelji in čitateljice

Lepo število naročnikov in naročnic je poravnalo naročnino. Mnogo se je prijavilo tudi novih. Poravnajte naročnino kolikor mogoče točno tudi drugi in pridobivajte nam novih naročnikov.

List je odvisen popolnoma od vaše dobre volje.

Jan:

Prišla je pomlad

Prišla je spet pomlad
lepa, kot vsakokrat.
Ptičice pojó
in rožice evetó.

Diši, diši pomlad —
mnogim črni glad. —
Solnice gorkó,
je revnim žalostnó.

Čemu bi bil vesel,
lepše pesmi pel.
Če za ljudi trpeče,
pomlad nima sreče.

Pridi skoraj — vesna —
odpri nam ječa tesna.
Iz sre razženi strup,
vliji jim sreče up.

DOPISOVANJE

Franc Mezgec pl. do 30. XI. 34. Ivan Kariž pl. do 30. X. 34. Rihard Berlot pl. do 30. XI. 34. Zora Rebula pl. do 30. 8. 34. Dora Perfeta pl. do 30. 9. 34. Valentin Bitežnik pl. do 30. 10. 34. Pavla Ušaj pl. do 31. 4. 34. Henrik Macarol pl. do 30. 10. 34. Jelka špacapan pl. do 30. 9. 34. Marvin Marija pl. do 30. 12. 34. Ivanka Mlečnik pl. do 30. 9. 34. Antonja Naberger pl. do 30. 8. 34. Roza ščuka pl. do 30. 1. 34. Cigoj Pavla pl. do 30. 8. 34. Andrej Marušič pl. do 30. 8. 34. Anton Molek pl. do 31. 12. 33. Ivan Batagelj pl. do 30. 10. 34. Andrej Černič pl. do 30. 1. 34. Pavla špacapan pl. do 30. 8. 34. Jakob Pirih pl. do 30. 7. 34. Jožica Cigoj pl. do 30. 8. 34. Alojz Gruden pl. do 30. 4. 34. Ivan Mezgec pl. do 30. 8. 34. Franc Podobnik pl. do 31. 12. 33. Bernarda Drufovka pl. do 30. 8. 34. Alojz Križman pl. do 30. 3. 34. Josip Kodrič pl. do 30. 8. 34. Ivanka Birsa pl. do 30. 3. 34. Anton Ivančič pl. do 31. 12. 34. Franc Bizjak pl. do 30. 10. 34. Anton Mlakar pl. do 30. 3. 34. Josipina Stanič pl. do 30. 3. 34. Ivana Sosič pl. do 30. 9. 34. Bernarda Pahor pl. do 30. 9. 34. Ana Pahor pl. do 30. 8. 34. Pension Viena pl. do 30. 5. 34. Ivan šular pl. do 30. 9. 34. Mihael Naglič pl. do 30. 9. 34. Maria štrekelj pl. do 30. 4. 34.

Vsem se uprava najpristneje zahvaljuje za poravnano naročnino.

Andrej štok: Za naročnino bomo počakali. Veseli nas, da znate sami soditi, kateri list je za Vas. Naslov smo spreménili. Pozdrav.

Anastazija Rosič: List smo

Kje lahko dobite SLOV. TEDNIK

v Slov. prosv. društvu Añasco 2322.
v restavraciji "Osorio", na Paternalu.
v restavraciji "Miramar", na Paternalu.
v kiosku na postaji, na Paternalu.
v restavraciji Kurinčić, Trelles 1167.
v Retiru na večjih krajih, L. N. Alem.
v restavraciji "Pri veselem štajercu", Avellaneda.
v trgovini Hlasnek, Bernardo de Irigoyen 675, Florida.
v SDD. Triglav, Gral. Mitre 556, Rosario.
Slov. prosv. društvo III, Pasaje Humberto L.º 40, Córdoba.
Rivadavia 345, Córdoba.

Kje se lahko naročite na SLOVENSKI TEDNIK

v vseh Slovenskih prosvetnih društvih.
v vseh Bankah, ki oglašujejo v SLOV. TEDNIKU.
v restavraciji "Osorio", na Paternalu.
v restavraciji Kurinčić, Trelles 1167.
v trgovini Hlasnek, Bernardo de Irigoyen 675, Florida.

V naši zasebni kliniki so najmoderneje urejeni oddelki za operacije, za notranje, spolne, otroške bolezni, za žarke X, za ultravioleto žarke, diatermijo, frenoterapijo itd. itd. — Nahuho in bolezni prebavil (želodčne in črevesne) zdravimo z novim aparatom, ki je iznajdba znamenitega profesorja dr. ja BESCHA. Ta aparat, edini v Buenos Aires, se je v praksi izkazal kot najboljši sredstvo za zdravljenje omenjenih bolezni.

ZASEBNA KLINIKA

Upravitelj: Dr. KOSTA VELJANOVIĆ

AYACUCHO 1584 — Telefon: 41 - 4985 — Buenos Aires

Vam poslali, kot želite. Upamo, da ste ga dobila. Pozdrav.

Pdre. Jakša Anton: Naslov je pravilen. Ne vem kaj bi bil vzrok, da lista niste dobivali. Pozdrav.

Ludvik Gazej: List smo vam poslali. Denar lahko pošljete po poštne prevzemu, ali pa v dobro zapečatenem pismu na naše uredništvo: Slovenski tednik calle Añasco 2322. Buenos Aires. Pozdravljamo.

Planinšek Ljudmila: Ako za sedaj ne morete poravnati naročnine, bomo počakali, boste poravnala pozneje. Med vsakdanje potrebščine spada tudi dober list, vendar ne ravno med prve. Pozdrav.

Današnjim dekletom se nikakor ne more očitati, da ne gredo z duhom časa naprej.

Zlasti kar se tiče mode in plesa.

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENES DE BILIK, diplomirana na univerzi v Pragi in v zdravniških vedah v Bs. Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom.

Ordinira od 9. ure zjutraj, do 20. ure zvečer.

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Buen Orden 3389 Buenos Aires

MOČ VOLJE

Poveš Slovencev v Južni Ameriki, v društvenem oziru, je dolga vrsta težkega dela, ki ni prineslo nobenega materialnega uspeha v širšem pomenu besede.

Res je, da smo najmlajša in zato tudi najrevnejša emigracija na tej zemlji: gospodarsko in moralno, ampak vseeno bi bilo pričakovati kaj več. V prvi vrsti smo temu krivi mi sami. Nismo imeli pravih ljudi, ki bi znali ustvariti organizacijo, ki bi vsestransko odgovarjala potrebam priseljencev. Hotel je vsak po svoje; ta je delal za vladno odlikovanje, drugi zopet za zasebne koristi in zopet drugi so bili politični voditelji in kdove kakšni še. Na tak način gotovo ni bilo nič posebnega pričakovati.

Prvotno in edino društvo "Ljudski oder", močno po številu članov, je bilo že s prvimi poskusom, da bi mogli vsi Slovenci v njem delovati, pri kraju. Glavni vzrok temu so bili voditelji, kakor se vidi najboljše danes. Drugi ravno tako važen vzrok pa je bila komunistična propaganda. Skoraj bi se reklo, da bolj prvo kot drugo je bilo usodno za društvo. In iz velikega društva, kot je bilo "Ljudski oder", so začeli od-

stopati v velikih skupinah člani. Te skupine so ustanovljale svoja društva, ki pa so tudi kmalu končala.

Voditelji gotovo niso umeli ne znali popraviti veliko napako, ampak so začeli še z večjo komunistično propagando. Ta propaganda pa je bila svoje vrste. Mnogo teh ljudi je bilo mnenja, da zadostuje pisati z ogljem ali s kredjo po zidovih ulic "Živio komunizem". Ravno tako nepošteno je bilo tiskanje "Borbe", ki je bila borba s tiskarskim strojem in nič drugega. Brezdvoma so bili ti ljudje neodgovorni za svoja dejanja. Tako se je videlo, ko so imeli potrebo objaviti vzpored za prireditev, je bil dober neki protifašistični časopis, ko je to objavil pa so ga začeli napadati. Sicer pa so pravi komunisti spoštovanja vredni in delajo drugače, kot so delali dozdevni slovenski komunisti med nami.

Prosveta se je vstanovila pozneje za L. O., ki je pravzaprav posledica pristranosti slednjega. Tudi Prosveta ima svojo preteklost. Vendar Prosveta je najvažnejša in najuplivnejša v slovenski naselbini v Južni Ameriki. To lahko opaziš po številu društev, po številu članov možkih in žensk in da ima organizacija svojo lastno glasilo "Slovenski tednik".

Moj namen je, da bi tudi jaz podal moje mnenje, glede združitve. Po mojem opazovanju se "Prosveta" in "Ljudski oder" 55 v notranjem delovanju v ničemer ne razlikujeta, pač pa v zunanji taktiki. Zadnje čase sta si pa tudi v tem bliže.

Res je da so bile napake na eni in na drugi strani. V obeh društvih so bili razni "inteligenti", ki so skušali delati le za svoje koristi. In lahko se reče, dokler so bile te osebe v društvu, vedno so bile zmešnjave, ki so onemogočale vsako delovanje. Danes ni več teh ljudi. In glej! Kot bi začaral je zavlada mir. Še več, govori se celo o združitvi obeh društev, kar bi bilo želeli. Glas, ki je izšel iz L. O. je toliko pomembnejši, ker so bili vedno proti temu. Kdo se ne spominja, kako so trgali "Prosveti" plakate s zidov, ali jim pritiskali nanje fašistični snop. Vsega tega danes ni več. Upati je, da se začne v najkrajšem času z delom. J. B., ki je spisal članek v zadnjem Tedni-

VAŠ NAJBOLJŠI PRIJATELJ

v potrebi ho le

HRANILNA KNJIŽICA

SLOVENSKEGA ODDELKA

Banco Holandés

Bmé. MITRE 234

BUENOS AIRES

Podružnica: CORRIENTES 1900

POPOLNA VARNOST VLOG in DOBRO OBRESTOVANJE

Ne vlagajte prej Vaših prihrankov, dokler se niste z nami posvetovali o posebnih ugodnostih.

Ko kupujete **PREVOZNE KARTE** (šifkarte) zahtevajte naše cene, ki nimajo konkurence.

Uradujemo vsak delavnik od 8 $\frac{1}{2}$ pa do 7 ure zvečer.

Ob sobotah do 12 $\frac{1}{2}$.

Dostavljanje denarja Vašim v domovino hitro in točno

ku "O enotnosti" je, vsaj po mojem mnenju, prava pot, kako naj se začne.

Če se ta načrt posreči, bo uspeh zaznamoval mejnik v zgodovini slovenskih emigrantov v Južni Ameriki, ki bo pokazal moč volje — dobre volje.

Milan Šucov.

Vročina in njene nevarnosti

Prva pomoč pri sončarici — Naša hrana, obleka in stanovanje v pasjih dneh

Vročinska kap, sončarica in kožne opekline so najčešče nevarnosti vročinskih valov.

Sončarica nastane pdo vplivom sonca na glavo, zlasti na plešasto glavo. Pri tem nastanejo vnetja v možganskih kožicah, ki povzročajo bolečine, slabosti in bljuvanje, včasih tudi duševne motnje.

Vročinska kap se pojavlja zlasti v soparnem vremenu, ki otežuje zaradi prevelike vlage v zraku kožno dihanje. Kri se pregreje, kar povzroča v lažjih primerih glavobol in utrujenost, v težjih pa nezavest, kap. Višja starost, tolšavost, alkohol in

pomanjkanje vode pospešujejo to nevarnost.

Prva pomoč pri sončarici in vročinski kapi je ta, da spravimo pacienta v senco in na hladnejši kraj na prostem, da ga osvobodimo telnih oblačil, mu polagamo mrzle obkladke na čelo, na sree, nalahko okoli vratu, mu umivamo telo s hladno vodo in pahljamo zrak. Če pacient ni izgubil zavesti, mu v presledkih dajemo večje množine mrzle vode ali limonade. Težki primeri zahtevajo na vsak način zdravnika.

Sončnih opeklin se človek lahko izogne, če se predolgo ne sonči (zlasti ne prve kratki in s polnim želodecem), če skrbi za čiščenje svetlobe in sence ter si kožo namaže s primernim praškom ali mazilom — a to seveda pred sončno kopeljo. Težke kožne opekline povzročijo lahko smrt.

Kar se tiče našega zdržanja v vročih dneh, pazimo predvsem na jed, ki ne sme biti premastna. Sadje, solate, zelenjava naj prevladujejo v hrani; preveč vode in ledu je brez pomena, ker povzročata po trenutnem ohlajenju tem več znojenja. Za žejo in ohladitev je priporočljivejša ča-

Medicinal News

Največja klinika v Buenos Airesu. Ordinira 10 zdravnikov specialistov.

12 oddelkov

Zdravljenje nog: Obolele noge od dolge poti, kurja očesa, obtiški. Ozdravima za \$ 3.—

Oddelek za venerične bolezni in sifils. Plačevanje na obroke \$ 10 na mesec.

Oddelek za ženske. Sprejema zdravnica in zdravnik specialist vsak zase. Za notranje in zunanje bolezni vseh vrst; maternica, jajčnik, čiščenje itd. izpuseeji, lišej, itd.

Klinika general. Jetika, sree, želodec, obisti, čreva itd. **Oddelek žarki X.** Radioskopija, radiografija \$ 10 za vsako.

Električni oddelek. Prozorna luč. Žarki ultra violeta infra rubeča itd.

Oddelek specialistov za otroke.

Laboratorični oddelek. Razkroj krvi vseh vrst in narave.

Sanatorični oddelek. Dognanje kakoršnekoli bolezni, po nizkih cenah.

Oddelek za zobe. Izdiranje brez bolečin. Cene nizke. No ve zobe.

Ako se Vi čutite bolan, pa dobite ubog ali bogat, obiščite našo hišo. Natančni pregled od zdravnika specialista računamo \$ 5.— Pregled od več zdravnikov ako imate več bolezni \$ 10.

Brezplačen pregled za venerične bolezni

Vgodno plačevanje

Ordiniramo od 9—12 in od 15—21. Ob nedeljah in prazniki od 9—12. — Govorimo Slovensko.

28 SUIPACHA 28

DRZNOSTI ŽENSKÉ ŽRTVE

Ne samo moški — tudi veliko žensk se je že lotilo v življenju izrednih poklicev ter držnosti, ki so zahtevale — smrtne žrtve.

Stradalka.

18letna Madžarka Freda Litvoy je stradala na sejmu v Budimpešti 9 dni, dokler se ni zgrudila in izdahnila. Omenjena si s stradanjem ni hotela oviti krog glave venca slave, ampak iz vzroka, ki je povsem razumljiv iz ženskega mlajšim moškimi in ta je študiral na Dunaju. Da bi ga

stališča. Bila je zaročena z lahko poročila in si kupila balo, se ji je rodila nesrečna misel: z javnim stradanjem si prislužiti denar in na način uresničiti svoje tolikanj zaželjene načrte. Njen zaročenec ni bil poučen o nevestini nakani. Šele po njeni smrti je zvedel, kako velika je bila njena ljubezen.

Povožena od avtomobila

Mlada žensčina iz Čikaga je hotela za vsako ceno čitati svoje ime po časopisju. Pohlep po časopisni slavi ji je usilil misel: grahovo zrno torkljati z nosom po nasadih

krog Michigan-jezera, ob katerem leži Čikago. Na tem izrednem poslu jo je povozil avto in tri dni po nesreči je umrla radi preloma lobanje v bolnici. S svojim res prismojenim načrtom ni pripravila nikomur veselja.

MOŠKI BODO DOJILI?

Akron, 14. sept. — Dr. Oliver Kamm je danes na konvenciji kemikov z Ohio in Michigan izjavil, da se je iznašlo ekstrakt, ki oživi nedelujoče žleze, ki materam omogočajo dojenje. Z injekcijo tega ekstrakta se je doseglo, da so bili v stanu dojeti mladiče samei pri zajcih in mačkah, in dr. Kamm je izjavil, da ni izključeno, da se da na ta način tudi omogočiti, da bodo moški sposobni dojeti otroke. Pri materah, ki niso bile sposobne dojeti svojih otrok, se je v nekaterih slučajih doseglo presenetljive uspehe že 24 ur po injekciji ekstrakta, ki je oživil njih mlečne žleze.

Ona: "Ako ti dam poljub, ali mi oblubiš, da ne boš nobenega več zahteval?"

On: "Veš kaj, če misliš, da so tvoji poljubi tako malo priča, pa še enega ne maram!"

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah.

Atelje
MARKO RADALJ
F. Quiroga 1275,
DOCK SUD

Neki učenjak prihaja na človeka. dan s trditvijo, da ni res, da se je človek razvil iz opice, temveč da je ravno obratno: opica se je razvila iz človeka. Skoro sem pripravljen, da mu pritrdim. Včeraj sem govoril z znancom, ki pravi, da je zaljubljen.

Fotografija "LA MODERNA"

je znižala cene za slovenske kolonije. Pri nas izdelujemo slike po evropskom sistemu, prvovrstne in poceni.

Slike poročencev z drugovi in družicami samo \$ 18 ducat. Poštne od \$ 3 naprej. Za osebne izkaznice, potne liste 6 za \$ 1.

Ob sobotah odprto ves dan. Ob nedeljah zaprto.

Av. SAN MARTIN 1679

BUENOS AIRES

Telefon: 59 - 0522

Veliki zavod 'RAMOS MEJIA'

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914).

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenja, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, raširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA: vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

ŽENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajčnika, neredno čiščenje.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Plačilni pogoji dobri

Pregled brezplačno

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once

Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

Instituto Médico

339 Callao 339

Dr. Renoulin

Bivši zdravnik v bolnišnici Salavery, V. Sarsfield in v bolnišnici Alvear.

Vodi osebno zdravniški zavod CALLAO. Vsi klijenti se zdravijo od zdravnikov specialistov.

SIFILIS. 606-914. — Moderno zdravljenje.

BLENORAGIA — Moderno zdravljenje brez bolečin.

Prostatis, vnetja in spolne bolečine.

KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — švahost.

SRCE. Srčne napake — hibe.

ŽELODEC. Čreva — krislina — jetra.

Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku univerze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica.

REVMAZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.

ŽENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek).

OTROŠKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.

NERVOZA. Glavobol.

Žarki X — Diatermija — Žarki ultravioletas

LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaj.

Lastni senatorji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12.

PREGLED \$ 3.—

339 Callao 339

KROJAČNICA VOLPINI

PRVOVRSTNO DELO PO NIZKI CENAH

2233 - Donato Alvarez - 2233

U. T. 59 Paternal 1503

Tri kvadre od postaje La Paternal in eno kvadro od Avenide San Martin

PRIHRANITE SI DENAR, KUPITE VAŠE JESTVINE V NAŠI FIAMBRERIJU

"LA GERMANA ARGENTINA"

Založba jestvin vedno frišna in najboljše vrste DEFENSA 861 U. T. 33 Avenida 5636

Pokličite nas po telefonu Raznašanje na dom

Klavnica — Prekajevalnica — Tovarna klobas — Zaloga masti

TICHY JOSE

Tovarna: Tellier 2251—53. U. T. 68 Mataderos 429.

Prodajalna: Calle 25 de Mayo 758. U. T. 31 Retiro 4823

Podružnice: Avenida Leandro N. Alem 822.

Cabildo 1386 (Belgrano) U. T. 73 Pampa 3570.

ša toplega čaja ali vroče limonade, ker ohladita telo kmalu za daljši čas. Mrzle kopeli imajo samo trenuten učinek, veliko temeljiteje ohladijo parne kopeli s sledečo kratko chladitvijo po ruskem načinu ali zelo vroče kopeli.

Obleka bodi svetla, lahka, udobna, po možnosti iz lanknjčovega platna, ker pospečuje izparitev znoja. Odprti vrat pri srpeah bi moral biti poleti prav tako pravilno kakor to, da bi morali ostati viti suknjič doma.

Stanovanje bi morali ponoči in ponoči zračiti in le okna, v katere se opira sonce, bi morali zapirati. Za ohladitev prostorov nam rabijo izobešene mokre eunje ali pa pomočenje tal.

Plavolasci so posebno občutljivi za sončne žarke, zato pa naj tem bolj pazijo na pravila.

PRIMORSKE VESTI

Položaj v Prestranku in okolici

Prestranek, oktobra. — Politični, zlasti pa gospodarski položaj v našem okraju je izredno težak. Že od nekdaj so se fašisti ravno za našo vas izredno zanimali. Ta položaj se je poostiril zlasti po zadnjem plebiscitu in po odkritju spomenika padlim Italijanom po znanem spopadu z orjunaši. Tako je sedaj pri nas za vsako najmanjšo stvar kot v obsedenem stanju. S preizkavami, pretepanjem in zaporu ne prizanašajo. Zlasti pa izkoriščajo v to razne obletnice fašistične "revolucije", ki so navadno združene s svečanostmi pri spomeniku. Na to vabijo v prvi vrsti naše zavedne fante in moše in jih, če le mogoče za vsok stvar, zlasti če se prireditve ne udeležijo, na vse načine preganjajo. Pred kratkim pa so zapri več fantov samo radi nekega groznilnega pisma. Fašistovski "caposquadra" Rupnik Mirko, je baje dobil groznilno pismo, v katerem je bil žaljen tudi Mussolini. Posledica je bila aretacija nekaj fantov od katerih je bil Jug Jožef obsojen na pet let konfinacije. Imenovani je nevede podpisal v preizkovalnem zaporu zapisnik, ki ga ni razumel in ki so mu ga vsilili, ter je s tem priznal dejanje, ki ga ni nikdar storil. Vse pri tožbe in prošnje za vlogo priziva so bili zaman. Nekaj ostalih fantov se je rešilo na daljnega preganjanja z begom čez mejo.

O gospodarskem položaju se skoro ne spleča govoriti saj je obupen, kot povsod v naših krajih. Niti posojil na zemljo ne dobivajo več kaj šele, da bi lahko zaslužili za najpotrebnejše. Vsi z največjo bojaznijo pričakujejo zime.

Posestvo za 150 lir!

Gorica, oktobra. — V Števerjanu pri Gorici je bila pred kratkim dražba, kakršnih je bilo po naših vaseh v

zadnjem času naravnost velikansko število. Ker ni bilo na dražbi nobenega ponudbenika, ki bi za posestvo plačal zahtevano ceno, so morali prodati posestvo za 150 lir, s katerimi so se krili komaj upravni stroški sodišča.

Gospodarstvo na Proseku

Trst, oktobra. — Na Proseku so radi slabih vremenskih prilik nastopile v kmetijskem gospodarstvu zelo težke razmere. Po dolgi zimi in deževni pomladi je nastopila velika vročina, tako, da niso skoro poldrugi mesec videli dežja. Razumljivo je torej, da so vsi jesenski pridelki z ozirom na lansko leto izredno pičili tako, da so kmetje radi bližajoče se zime v velikih skrbih. Edino vina bo letos precej, vendar pa je veliko vprašanje, če bo sedaj v času krize in velikih davščin prineslo sploh kaj izkupička. Celo lanskoletno vino imajo nekateri še vedno v zalogi, ker ga niso mogli prodati. Do zadnjih dni pred trgatvijo je bilo na Proseku in Kontovelju nad 20 "osmic", kjer so točili vino po L 1.60. Dne 10. septembra se je vršila pri nas velika slavnost na čast Materi Božji. V ta namen so postavili nad cestami pet slavolokov. Pri popoldanski procesiji, v kateri so nosila proseška dekleta Marijin kip, je pel cerkveni zbor slovenske cerkvene pesmi. Tu edino je že ostala slovenska pesem. Tudi ta bo kmalu izginila pod silo.

Občinski stražniki . . .

Zloglasni občinski stražnik in navdušen (!) fašist Josip Lavriha ima popolnoma svoje metode za obvladanje položaja v Dekanih, v tej strašni in nevarni koloniji. Od kar obstoja fašizem je imenovani najbolj divji njegov služabnik v Dekanih; muči in šikanira naše ljudi kadar in kjer koli more.

Zgodil se je slučaj, da je šel nek kmetič zvečer domov s polja, kjer je rabil kri-

vec (fově). Spotjo se je ustavljal v gostilni, da bi spil kozarec vina. V gostilni sta se pa srečala s stražnikom Pepijem, ki ga je kar na mestu preiskal in mu našel krivec za pasom. Odvedel ga je h karabinerjem, od koder je moral v zapor, kjer je prebival dva meseca!

Imenovani Lavriha pa tudi jako rad kvarta. Če mu sreča pri igri ni mila pa postopa — uradno. Ko mu je nekega dne pri igri slaba predla, je izzval pretep ter domačina Karmela Jakomina pretepel do nezavesti, nato ga je pa še odvedel v zapor. Zadevo je preiskoval domači brigadir ter ugotovil, da je krivda na strani Lavrihe. Toda Lavriha je tako mogočen-gospod, da je ostal nekaznovan . . . Prav gotovo pa ne bodo vsa njegova dejanja ostala vedno nekaznovana.

Slovenski fantje nočejo talijskih plesov

Trst, oktobra. Ker Dopolavoro finančno ne more izhajati, to se pravi ne more vzdrževati razne fašistične vodje, prirejajo po slovenskih krajih plese, na katere vabijo slovensko mladino, da ji izvabijo iz žepa zadnje lirice. Radi grozne mizerije, ki vlada med našim ljudstvom pa tudi ta sredstva nič ne zaležejo in plesi ne krijejo niti režijskih stroškov. Radi tega so oblasti začele sumiti, da bojkotirajo plese naši ljudje. Začeli so sumničiti in preganjati uglednejše ljudi, češ da oni hujskajo mladino, da ne pohaja plesov, ki jih prireja Dopolavoro. Tako se je godilo zadnji teden v septembru

v Boljuncu. Vrnil se je ples, k plesu pa ni prišel noben domačin. Zato so tirali nekatero fante na karabinersko postajo, kjer so jih obdolžili, da so oni hujskači, in so jim pretili z raznimi kaznimi.

Zopet nesreča z granato . . . Gorica, oktobra. Kronika žrtev povzročenih od vojnega streliva še sedaj nikončana. Pred dnevi je Franc Širok delal na njivi in je pri tem zadel z lopato na granato, ki

CLINICA DENTAL DEL PLATA

CARLOS PELLEGRINI 311 esq. SARMIENTO

Sprejema vsak delavnik od 9—11.30 in od 14—18

Delamo brez bolečin. Izdiranje zob brez bolečin \$ 2.— Zlate krone 22karatne \$ 14.— Garantirano celotno zobovje. Brezplačna posvetovanja. Samo prvovrstno in garantirano delo. Naročniki

SLOV. TEDNIKA dobe 10 o/o popusta, če se izkažejo pri ordinaciji z zadnjo številko našega lista.

DOCK SUD

(Prov. Buenos Aires)
calle Facundo Quiroga
1441

nasproti komisarije
EDINA
NAŠA SLOVANSKA
LEKARNA

Pojasnilo o vašem
zdravju lahko dobite
osebno ali pismeno v
moji lekarni.

Franjo Huspaur

POZOR ROJAKI

Slamnike (ranchos) po \$ 1.95, \$ 2.95, \$ 3.95 dobite v
Krojačnici in trgovini

z manufakturnim blagom, ter sploh z vsemi potrebščinami, čene konkurenčne. Se priporoča

Sebastjan Mozetič

OSORIO 5052 — LA PATERNAL — Bs. AIRES

Najboljše fotografije v Buenos Airesu
ob navadnih cenah

OPTICA FOTO E. FERRO

LAVALLE 1242 — U. T. 35 - 5800

Vse fotografske potrebščine. — Naročnikom SLOVENSKEGA TEDNIKA 20 % popusta na optiko

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika, zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO DR. A. GODEL

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje
BLENORAGIJE — KAPAVCA

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH

SPOLNE (606-914) Krvne in Kožne Bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučno, srčne, jetrne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMINA — ANALIZE

Govori se slovensko.

Sprejema se od 9. do 12. in od 15. do 21. —

CALLE CANGALLO 1542

Dr. J. HAHN

ŽENSKÉ BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE, JAJČNIKA, NOTRANJE BOLEZNI: ŽELODČNE IN MOŠKE BOLEZNI: GONOREJA.

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601

Sprejema od 3 do 8 zvečer.

NIZKE CENE

je bila skrita v zemlji. Granata je eksplodirala in široka tako nevarno ranila, da je bil na mestu mrtev.

Utrjevanje meje

Žiri, oktobra 1933. — V Podbrdu, le par sto metrov pod železniško postajo, gradijo veliko vojašnico, za katero so projektirana 4 večja poslopja. Kako se jim mudi, pojasnjuje dejstvo, da delajo v petek in svetek z mržljivo hitrostjo. Pred zimo morata biti dva objekta pdo streho. Ko pa bodo dovršeni vsi štirje projektirani objekti s pritliklinami, se bo v Podbrdu vojaštvo stalno naselilo.

Vvsem Podbrškem kotu je meja praveata trdnjava in nas nekako spominja na kitajski zid. Pa ne samo nad zemljo, tudi pod zemljo vrtajo in kopljejo rove ter delajo podzemne utrdbe in skladišča. Gradnje teh naprav, ki se grade povečini samo na privatnih zemljiščih, tako napredujejo, da se je bati da bodo čez nekaj let o bmeji samo državna in ne več privatna zemljišča.

Nova vojaška cesta

Reka, oktobra 1933. — Nova vojaška cesta s Trnovega na Milanje (vrh pred Snežniškim gozdom, katerega močno utrjujejo se gradi z ameriškansko hitrostjo. Ta je že druga nova vojaška cesta, ki bo neposredno vezala Snežnik s Trnovom. Sicer te ceste ne bodo mogli uporabiti za težje prevoze, ker bo kljub dobri izvedbi in položni izpeljavi le še prestrma, bo pa zato najkrajša.

Vojašnice in skladišča so visoka ograjena

Postojna, septembra 1933. — Novo in obširno vojašnico v Trnovem so ogradili s preko 3 metra visokim zidom.

Na večih krajih ograje so vdlane v zid stražnice. Govorijo tudi, da bodo cesto, ob kateri stoji vojašnica in ki pelje iz Trnovega proti Ribnici—Trst, zaprli do železniškega mostu ter speljali novo po najlepšem delu trnovskega polja.

Del naprav v Dulah pri Neverkah so dokončali. Ogradili so skladišča z visokim betonskim zidom in številnimi opazovalnicama v katerih je nastanjena straža. Zidu se neme nihče približati. V skladišča pa noč in dan dovažajo vojaški material. S tem pa še ni dokončano utrjevanje tega kota. V načrtu so še razne druge vojaške naprave, o katerih bomo še drugič poročali.

Nove številne aretacije

Zalostne vesti

Knežak, 10. oktobra 1933. — Pretekli teden so aretirali tri slovenske delavce, ki so bili zaposleni pri vojaški cesti pod Snežnikom. Ti trije delavci, izmed katerih je eden doma iz Tolminskih hribov, ostala dva pa s Pivke, so dobili nekje v gozdu kos časopisa, ki izhaja v Jugoslaviji. Ker je slovenski časopis za našega človeka v Italiji danes nekaj posebnega, so vsi trije z začudenjem čitali list, ne meneč se, kaj se godi okoli njih. Njihovo gorečnost je zapazil eden izmed italijanskih delavcev, ki je to takoj javil bližnjemu karabinerju. Na lice mesta je nato prišla skupina karabinerjev več miličnikov in financarjev. Navedeni trije delavci so bili na mestu aretirani in odvedeni v Knežak. Tu so aretirance zaslišali na karabinerski postaji, oz. v uradu bistriškega komisarja javne varnosti.

Ker so hoteli iz njih neke izjave, katerih aretiranci niso mogli potrditi, so jih nečloveško pretepali z žilavkami in puškinimi kopiti.

Med tem se je trudil občinski tajnik dva dni da je preve del slovenski časopis v talijanščino. Nakar so aretirance odjeljali v reške zapore, kjer čakajo na obsodbo. Italijan, ki je ovadil svoje tri tovariše dobil je za svoje "plemenito" delo 500 Lir nagrade.

Nove aretacije nedolžnih

Št. Peter, 9. oktobra 1933. — Po vsej okolici se je naglo razširila vest o novih aretacijah v Košani. V ponedeljek dne 2. t. m. so imeli fantje v Sp. Košani pri Kalužovih takozvano fantovščino ali kot pravijo "balo nakladajo". Vino je fantom razvezalo jezike in niso ostali samo pri razgovorih, ampak so tudi prepevali. Saj si brez pesmi prav za prav niti ne moremo misliti takega vaškega praznika. Prepevanje je slišala žena nekega italijanskega delavca. Iz kakšnega vzroka je odšla na karabinersko postajo ni znano tam je poleg drugega baje tudi izjavila, da so fantje prepevali: "Italijančki žvrgolijo, se Jugoslavija veseli". Da si je to žena izmislila, ni treba povdarjati. Še isti večer so sledile aretacije. Iz Košane so odpeljali s policijskim avtobusom nekaj fantov v Postojno, v torek dopoldne pa so prišli še po ostale. Ker niso dobili nekaterih fantov doma, so jih poiskali po bližnjih vaseh. Tako so šli po nekega fanta celó na oddaljene Gornje Ležeče. Pri aretacijah so bili zaposleni vsi karabinerji z brigadirjem na čelu, s pomočjo koških in volčanskih miličnikov. Ker so

se udeležili fantovšične skora- raj vsi fantje iz Košane, so odpeljali tudi skoraj vse. Ljudstvo je pa trdno prepričano, da bodo oblasti uvidele, da so fantje popolnoma nedolžni.

Z aretacijami nadaljujejo

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA

KLARIČ & METLIKOVEC

Popravljanje in postavljanje električnih motorjev, dinamos, ventiladorje in drugih strojev.

Izdelava solidna, vsega v stroko spadajočega dela. Se delajo modeli (matrices) — Varenje (Soldadura Autogena)

J. B. ALBERDI 232 — U. T. 60 Cab. 6604 — Bs. As.

Slovenska gostilna Trst in Istra

Slovenecem v Buenos Airesu, posebno onim, ki živijo blizu Parque Chacabuco, naznanjam, da sem otvoril novo slovensko gostilno, kjer bom nudil svojim rojakom najboljšo postrežbo. Ob sobotah in nedeljah godba in ples. Cene zelo zmerne. Obiščite nas in prepričajte se!

PETER BASSANESE
BALBASTRO 1995 esq. PUMACAHUA

RESTAVRANT "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče
Lepi prostori, pripravno za svadbe
CENE ZMERNE — Prenočišče po 70 cent.
Se priporoča lastnik

Emilio Živec

OSORIO 5085

PATERNAL

SLOVENSKA RESTAVRACIJA PRI VESELEM ŠTAJERCU

Manuel Estevez 499 AVELLANEDA FCS.

Mrzla in topla jedila, kegljišče, balini, nedeljske zabave s plesom.

Priporočam se vsem Slovencem

Stefan Celec

Zveze iz pristanišča: tramvije Del Puerto in omnibusi SATIA.

LA SIN RIVAL

Vse vrste mozaikov za hodnike, sobe in patije. Strokovnjaško in garantirano delo. Prodaja cementsa Portland. Naročniki Slovenskega tednika 10% popusta na konkurenčne cene. Dostavljamo tudi v provinco.

JUAN MEZZAMOGLIO

Avenida San Martin 1747 — U. T. 59 La Paternal 0515.

KROJAČNICA "GORICA"

Vam nudi najboljšo postrežbo, po najnižjih cenah V zalogi imamo zsakovrstnega blaga na izbero, se proporočata cenj. rojakom

Maurič in Leban

Avda. DEL CAMPO 1080 U. T. 59 Paternal 3102
SPREJAMA SE VSAKOVSTNO DELO!

Restavrant Munich Azul

Prvovrstna restavracija. Vedno sveže pivo. Okusna in mnogovrstna hrana. Lepi prostori za družine. Izredna lepo kegljišče in balinišče. Cene zmerne, postrežba prijazna. Prepričajte se!

OLLEROS 3766

U. T. 54 Darwin 1236

Dve kvadri od Subterranea Lacroze Est. Chacarita

CENTRO MÉDICO ESPECIALISTAS

Vse spolne bolezni zdravimo z modernimi aparati, brez nadaljnjega pranja in bolečin
Sprejmamo od 9—12 ure in od 14—21 ure

D. Mé. Mitre 1741
PLAZA CONGRESO

du v Tolmin, iz Tolmina v Gorico, iz Gorice v Videm od kjer ni nobenega glasu več. Družino je slučaj zelo potrl elasti, ker se je komaj pred letom dni vrnil iz poldrugoletne konfinacije brat aretiranke Dolef, ki se je ves čas konfinacije nahajal na nekem otoku blizu Sardinije. Pa ne samo družino, vse prebivalstvo je nenadna aretacija mirnega in priljubljenega dekleta zelo razburila.

Velike aretacije v Postojni

Trst, 16. oktobra. — V soboto dne 14 t. m. so aretirali v Postojni pet naših fantov. Odpeljali so jih kar sreči dela in jim niso dovolili, da bi šli domov in se vsaj preoblekli. Tako so nekega čevljarja odpeljali kar iz njegove delavnice. Aretirance so takoj odpeljali v znane in proslule koperske zapore. Tu di včeraj so ves dan stikali po hišah raznih domačinov in kakor izgleda bodo tem aretacijam sledile še druge. Vzroki niti domačim niso znani.

Trst, 17. oktobra. Aretacijam 6 slovenskih mladeničev in mož iz Postojne, ki so jih pretekli četrtek zjutraj odvedli v kopersko petnišnico, so sledile še nove. Kakor se je naknadno izvedelo, je bil poleg urarja Rajka Tavčarja, njegovega brata stavea Karla, stavea Franca Likana, knjiogveza Lojzeta Cestnika, prevoznika Marijana Ribolja in čevljarja Mirka Bizjaka, aretiran še pekovski pomočnik Karel Gorjančič. Vsi so baje osumljeni, da so delovali proti režimu.

Včeraj od 7 zjutraj pa se je v Postojni znova pojavil avtomobil tržaške policije in se ustavil pred hišo, ki v njej stanujeta Franči Čukova, nevesta aretirane Gorjančiča in svakinja aretirane Karla Tavčarja, ter njena mati. Policija je izvršila strogo hišno preiskavo ter ju na zadnje aretirala in odvedla v Trst.

Ob pol devetih je bil nato na postaji v Postojni aretiran še železniški ključavničar Henrik Mekinda, rodом iz Postojne, ki je pa jugosloven pil iz ljubljanskega vlaka in knici pri Rakeku. Ko je izstolski državljani in biva v Cerodšel na carinarnico k carinskemu pregledu, sta mu pred

vrati dva policijska agenta napovedala aretacijo. Odgnala sta ga na obmejno kolo dvorsko policijo, kjer je bil preiskan in zaslišan. Od tam so ga vklenjenega odvedli v Trst. Razen v Postojni so bili aretirani tudi nekateri Slovenci iz bližnje in daljne postojnske okolice. Skupno je bilo aretiranih okrog 30 oseb.

Aretacije v Idriji

Trst, oktobra. Pred dobrim tednom so bili v Idriji aretirani Kos Srečko, star 24 let, Kos Josip, star 30 let in Hlanik Janko, star 28 let. Aretirali so jih baje radi tihotapstva. Tihotapstvo se je v zadnjem času ob meji zero razširilo, čemur je pač kriva velika beda. Ljudje so v tem položaju prisiljeni posluževati se vseh, že tako nevarnih po

IZ JUGOSLAVIJE

Srčna kap na travniku

Na travniku ob cesti od postajališča Hajdina proti Turnišću so našli zadnje dni neznanega mrtveca. V neznanu so spoznali 70-letnega pilarskega Škrobarja iz Maribora, katerega je zadela nenadoma srčna kap.

Tatvina čebelnih panjev

se je razpasla v zadnjem času po okolici Ptujja.

Obračun med sosedoma

V Pečkah pri Makolah sta se sprla 26letni poljski delavec Rok Kolar in njegov sosed. Sosed je potegnil nož in zabodel Kolarja štirikrat

v pleča ter v levo roko. **Železniška nesreča**
Dne 17. oktobra sta trčila na križišču ceste z železniko progo v Vrbje pri Žal-

KLOBUČARSKA DELAVNICA

Izdelujem klobuke po meri, čistim, popravljam barvam in likam. Cene Zmerne. Naročnikom Slovenskega Tednika 10 o/o popusta. Imam krojača kateri izdeluje, popravlja obleke v zadovoljstvo in po zmednih cenah.

Vsem cenj. rojakom se priporoča

Ludvig Pipan

Calle SARGENTO PONCE 277

Isla Maciel — DOCK SUD

Kje se lahko oddahnete in noveselite

po dnevnem delu ali ob nedeljah?

V domači gostilni pri

FRANCE KURINČIČ in DRUG

v ulici TRELLES 1167 (Gaona 2400), Bs. Aires
Na raspolago lepa igrišča za kroglice in keglanje. — Trgovina jestvin z dobrim blagom in zmernimi cenami. — Razpošiljamo tudi na dom.
Telefon: 59 Paternal 2382

v pleča ter v levo roko.

Železniška nesreča

Dne 17. oktobra sta trčila na križišču ceste z železniko progo v Vrbje pri Žal-

cu stavinjski osebni vlak in s plohi naložen voz. Sunek je smrtno nevarno poškodoval voznika, katerega so takoj prepeljali v celjsko bolnico. Levemu konju je odrezalo kolesje vlaka predno desno nogo, desnemu zadnjo levo nogo. Voz je razbit.

Smrtna železniška nesreča

Na savinjski železniški progi se v zadnjem času kar množijo železniške nesreče. Dne 19. oktobra ob 10. uri dopoldne se je peljala na kolesu 30letna služkinja Angela Zalokar iz Presečnega iz okolice Slivnice pri Celju iz Št. Petra proti Polzeli. Na križišču ceste z železnico je hotela prehiteti osebni vlak, ki je privozil s Polzele in

VELIKA KLINIKA SPECIALISTOV

Buenosaireške in pariške univerze

Za doseg popolnega zdravljenja s kolikor mogoče malimi stroški, pregledujemo svoje bolnike z X žarki in jim podarimo zdravila

ZDRAVIMO

SIFILIS. 606-014. — Moderno zdravljenje.

BLENORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis, vnetja in spolne bolezni.

KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — švahost.

SRCE. Srčne napake — hibe.

ŽELODEC. Čreva — krislina — jetra.

Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku univerze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica.

REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.

ŽENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)

OTROŠKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.

NERVOZA Glavobol.

Žarki X — Diatermia — Žarki ultravioletas

LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaj.

Lastni senatorji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-

Ob nedeljah dopoldne sprejmamo brezplačno

1017 SARMIENTO 1017
od 10 do 12 in od 14 do 21 ure

ZOZDAVNICRA

Dra. Dora Samolović de Falicov
in Feliks Falicov
Sprejemata od 10. do 12.
in od 15. do 20 ure.
Donato Alvarez 2181
U. T. 59 - 1723
Trelles 2538

FRANC KLAJNSEK

Zidarski majster

S FIRMO

Calle Marco Sastre 4351
esq. Sanabria, Villa Devoto,
Buenos Aires. U. T. 50-0277.

Diplomirana babica

ANA CHARPOVA

v Pragi in Buenos Airesu
Ima dolgoletno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Buenos Airesu.

Sprejemajo se penzjonistke, posebno s kampa.
calle COLOMBRES 178
U. T. 62 Mitre 3755
(1 kvadra od Rivadavia)

Pierre L'Ermite:

DEKLICA Z ODPRTIMI OČMI

(24)

Toda Pentapon, ki zna toliko lepih stvari, žal, čitati ne zna.

Zato dirja kar brezskrbno notri.

Kako lepa je morala biti svojčas opatija la Blanche!

Ob skromnih ostankih, ki so ohranjeni, si lahko predstavljajaš.

Kartuzijani, ki so jih klicali "beli očetje", da bi jih ločili od črnih očetov, ki so prebivali v mestnem samostanu, so se bili spočetka nastanili na pilierski čeri, ki jo je tedaj še pot vezala z oto-

kom. Ko se je pa polagoma pot znižala in naposled pogreznila pod morsk gladino, so se menihi preselili na otok, tik morja.

Dobro so poznali strašno in neizprosno ter nepreračunljivo moč morja, ob katerem so živeli podnevi in ponoči.

Zato so zgradili svojo opatijo na čvrst graniten temelj ter jo obdali z debelim zidovjem... res izvrstno zidanim zidovjem, kajti ohranilo se je do današnjega dne; in vsak večer se v plimi zaganjajo vanj visoki valovi.

Slednjič, ker je znano, da

se dobrota ne razkazuje, so skrili menihi svojo opatijo in svojo cerkvico v sree hrastovega gozdiča, ki stoji tam od pamtiveka in v teku vekov neslišno sledi mladina stari ni.

Komal je voziček pridrdral v posvečeni kraj, je prevzel potnike sveličastven mir, ki jim je v spremstvu nepozabnih spominov prihajal nasproti.

Tedaj so vsi izstopili.

Teta Cecilija je pozdravila vratarjevo družino in jo prosila za dovoljenje, da bi smela razkazati gostoma njih dom, ki je pristno noirmoutierski. Tam je bila kamra za krompir, stara ura, predilnica in domače platno, nizko ognjišče, na kaerem so gorele borove igle in češarki.

Nato je ponosno razkazala posestvo, kot bi bilo njena

last. V istini ga tako pozna in ljubi, da mu je sčasom postala navdušena zagovornica in vodnica.

Kar najprej vidiš, je morje.

Tu je samotno, strahotno, trdo in surovo zelene barve.

Nobene hišice, da bi omilila razgled; kamor seže oko v daljavo, sam breg, skalovit in strm.

Spodaj, na robu obzorja, je komaj vidna čer Saint-Gildas in izliv Loire.

Razgled, ki je na strani oceana veličasten, postane nakopnem mil, kajti tu se odražajo tamarinde v cvetu lilasto-rožnate barve od temnega ozadja borov in hrastov.

V tišini te divote, ki je polna davnih spominov, se vname teti Ceciliji navdušenje.

Odklene dveri od opatijskih nasadov in popelje svo-

je goste na stezo, ob kateri rastó v špalirju divji grmiči prodirne blage vonjave.

V tej edinstveni krasoti se teta ustavi in začne pripovedovati zgodbo samostana.

Gospod upravitelj jo poslušaja ves zavzet.

Roger takisto poslušaja, vendar je bolj raztresen, kajti oko in misel mu uhajata k Rolandi, ki prisostvuje izletu, kakor da se ga sama ne udeležuje...

Nadeljavanje

Adam je bil edini moški na svetu ki je govoril resnico, ko je rekel Evi:

"Ti si prva in edina, ki sem jo kdaj ljubil."

**

"Ni ga človeka na svetu, ki bi mogel reči kaj slabega o meni, gospodična!"

"Kako — ali nimate prav nobenega prijatelja?"

prihaja v Celje ob pol 11. uri dopoldne. Lokomotiva je podrla neprevidno kolesarko, ji zdrobila lobanjo in ji odrezala desno roko dvakrat. Vlak je takoj postal. Smrtno poškodovano so naložili v službeni voz, jo odpeljali proti Celju, a je izdahnila med prevozom.

Radi bede v prostovoljno smrt

Na svojem stanovanju v jedilni sobi v Celju na Kralja Petra cesti so našli obešenega

Primer udobnega življenja na račun ljudske lahkovernosti

Našim čitateljem bo prav gotovo še v živem spominu afeta "Kmetijske eksportne zadruge" v Mariboru, pri kateri je šlo v izgubo stotisoče slovenskega denarja. Neštevilni so ljudje, ki se spominjajo te afere s prav bridkimi spomini, ker so izgubili lepe tisoče. Glavni krivci, ki so takrat upropastili Kmetijsko eksportno zadrugo, so bili "ravnatelj": Kenda, Krištofič in Žunkovič. Radi njihovega poslovanja pri omenjeni zadrugi je še v teku kazenskega postopanje pri mariborskem okrožnem sodišču

66letnega Antona Arzenška. Rajni je izvršil samomor radi bede.

Padel s kostanja in se ubil

Dne 18. oktobra t. l. dopoldne se je podal 28letni posestnikov sin Fran Eržen, po domače Jurgovčev iz Zgoranjega Zabukovja pod Sv. Joštom na Gorenjskem, na visok domač kostanj, da bi naklatil nekaj zrelega sadja. Pri tem opraviu je omahnil, padel v globočino in obležal mrtev z zlomljenim tilnikom in obema rokama.

ter bodo prejeli zasluženno kazen.

Komal pa se je razburjenje med ljudstvom proti tej troperesni deteljici malo poglelo, je že izbruhnila na dan nova afeta, pri kateri je imela zopet ta trojica svoje prste vmes. V tem slučaju gre še za večje svote, ki so jih prebrisano izvabili od lahkovernih ljudi z zadrugo "Eдинost", ki so jo ustanovili začetkom tega leta v Mariboru. Polom Kmetijske eksportne zadruge jih ni oplašil. Pričeli so razmišljati, kako bi znova na lahek način živeli na ra-

čun lahkovernih ljudi in prišli so na misel, ustanoviti zadrugo, ki bi naj dajala — "brezobrestna posojila".

Ustanovili so novo zadrugo brez pare denarja. V upravni odbor so vzeli priproste kmečke ljudi, ki niso imeli pojma o poslovanju take zadruge in na ta način so si zagotovili popolnoma proste roke za svoje sleparsko delo. Ker so bili v Mariboru že predbro znani in so vedeli, da tu ne bi s svojim poslom uspeli, so ustanovili mariborsko centralo zgolj radi tega, da so lahko potem osnovali podružnice po celi državi. Ko so bile podružnice osnovane, pa so mariborsko centralo enostavno ukinili — preselili so celotno poslovanje v zagrebško podružnico ter od tu razpleli svoje mreže po Hrvatskem in enem delu Slovenije. Zlasti v obsovelskih krajih in v ljubljanski okolici so bili njihovi agenti pridno na delu. Obljubljali so ljudem brezobrestna posojila in v času sedanje denarne stiske so jim kalini kar vrela na limanice. Vsak prosilec za brezobrestno posojilo je moral plačati gotovo svoto kot članarino ter je prejel za

to tolažbo, da bo v najkrajšem času posojilo prejel. Članarina je znašala po navadi več tisoč dinarjev. Da bi ljudem zabrisali oči, so res v vsakem okraju podelili nekaterim prosilcem taka posojila, kar je bilo zanje največja reklama. Novi člani so potem kar silili v to zadrugo ter vplačevali članarino, ki so si jo dostikrat sposojevali. Denar je kar pritekal v blagajno, zadnje mesece so vsak dan prejeli po 25.000 Din na članarini. Skupno se računa, da so vplačali ljudje na članarini okoli 3 milijone Din. Od tega denarja je zadruga razdelila okoli 100.000 Din na posojilih, okoli 900.000 Din je bilo upravnih stroškov za plače in opremo zagrebške podružnice, za 2 milijona Din pa se ne ve, kam so izginili. Zadnje čase so se pričele množiti pritožbe članov, ki so plačali članarino, na posojilo pa so zaman čakali cele mesece.

"Ravnatelj" so članstvo nekaj časa tolažili, toda sama tolažba ni zalegla; slednjič je posegla vmes zagrebška policija in v petek dne 13. oktobra je aretirala ravnateljsko trojico. Pri preiskavi so prišle na dan gorostasne stvari. V

blagajni niso našli pri preiskavi niti pare. Redne plače je prejemal vsak ravnatelj 3500 Din na mesec, z raznimi provizijami in dokladami pa so zaslužili ogromne tisočake. Članom upravnega odbora so plačevali za vsako sejo po več tisoč dinarjev, da so jih na ta način ohranili pri dobri volji. Upravni odbor je odobral vsak korak ravnateljev ter na ta način tudi sam prišel navzkriž z zakoni. Radi tega so oblasti aretirale tudi vse odbornike zadruge. Nadaljna preiskava bo še ugotovila, kam so "ravnatelj" dali 2 milijona dinarjev, ki jih ne morejo nikjer zaslediti.

Čudno je, da se po škandalu Kmetijske eksportne zadruge in številnih podobnih slučajih še vedno najdejo ljudje, ki nasedejo takim finančnim trikoma, kakor jih je pogruntala omenjena trojica. Visi ti primeri so pokazali, da bi morala biti državna kontrola nad takimi in sličnimi zadrugami, ki ponujajo ljudem "brezobrestna posojila", razna zavarovanja za smrtno slučaje in podobno, mnogo ostrejša.